

Diplomová magisterská práce Petry Kultové je další závěrečnou kvalifikační prací z výzkumné řady věnované souvislostem mezi překladem a ideologií (cenzurou) pod mým vedením. Sem patří mj. závěrečné práce Anny Jiráskové o překladech české literatury do finštiny (v řešení), Hany Hlaváčkové o překladech české literatury do nizozemštiny (v řešení), Anny Hornofové o cenzuře v českých překladech románu Vinnetou Karla Maye (obhájena 16.9.2016), Magdalény Novákové o překladech české literatury v Argentíně (obhájena 14.9.2015), Anny Kolářkové o překladech H. Ch. Andersena do češtiny (obhájena 25.5.2015) a v neposlední řadě diplomová práce Petry Vavroušové o překladech Haškova Švejka do španělštiny (obhájena 27.5.2013), na niž tematicky navazuje její práce disertační (obhájena 30.9.2016).

Úvodem je záhodno říci, že diplomantka práci na svém oboru de facto nekonzultovala. Probírala sice některé aspekty s konzultantem z historie, ovšem vedoucímu práce se ozvala necelé dva týdny před odevzdáním. Z uvedeného vyplývá, že práce nutně trpí řadou nedostatků, některých méně závažných, jiných žel nepřehlédnutelných.

Třebaže vážím slova, formální (ortografickou) stránku práce hodnotím jako otřesnou. Průměrně několik překlepů až gramatických neshod na každé straně práce je pro potenciální absolventku FFUK ostudné. Ale u překladatelky s bohemistickým základem je to donebevolající. V této souvislosti zcela opomím detail, že i styl je místy spíše žurnalistický nežli akademický. Únavná je i repetitivnost některých pasáží, jejichž informační hodnota se infinitezimálně blíží nule.

Práce dále trpí obecnějším problémem diplomových prací na FFUK: studenti mají (nepochopitelně) zažitou představu, že závěrečná kvalifikační práce má část teoretickou a „praktickou“ (sic!). Pomiňme v této souvislosti, že práce na FFUK mají *praktickou* část naprosto výjimečně, tedy že se jedná o část *empirickou* (či, případně, *analytickou*). Kromě toho, že se tato neústrojná dichotomie pro – snad většinu – prací nehodí a jiných modelů existuje dostatek (např. IM(M)RaD), vznikají tak nutně a zákonitě práce, kde část první lze od druhé oddělit, aniž by kterákoli z nich došla újmě. Práce není kongruentní, tematicky se rozpadá, přechod je nepřirozený, bije do očí. Část teoretická má zhusta podobu studentských výpisků z odborné literatury, po níž následuje analýza, v níž byl student několik semestrů trénován. Problém tak zpravidla nebývá v empirické části, ale jednak v nepropojenosti obou částí a jednak v nečitelnosti teoretické části způsobené opakováním banalit a základních axiomů oboru.

Celá kapitola "Translatologická východiska" je v tomto duchu. Na doporučení vedoucího práce se diplomantka na poslední chvíli pokusila zahrnout podkapitolku "Novější aplikace paratextů v translatologickém výzkumu", již subsumuje pod "Teorii paratextů" (zde pomiňme, že pokus o taxonomii paratextů lze stěží považovat za „teorii“). Žel i tato kapitolka (2.3.4) je šitá horkou jehlou.

Chceme-li na práci vyzdvihnout její pozitiva, musíme se podívat na výsledky empirického výzkumu, který diplomantka svědomitě provedla během svého celoročního pobytu v Berlíně (2014–2015), kde jednak navázala přímý kontakt se samotným rozhodujícím činitelem celého praxeologického procesu, Karl-Heinzem Jähnem, překladatelem a redaktorem nakladatelství *Volk und Welt*, a jednak pro účely práce nahlédla do nedocenitelných žádostí o povolení k tisku.

I zde je ovšem škoda, že žádosti o povolení k tisku nejsou v práci pojednány podrobněji nebo alespoň netvoří přílohu. Z hlediska translatologického lze ovšem z takových materiálů vytěžit výrazně více, než je to, co se do práce nakonec dostalo. Kupříkladu je zcela pominut *fenomén nepřekládání* (non-translation), tedy které knihy se do tisku vůbec nedostaly (a proč). Přehlížena je i role jednotlivých překladatelů, o nichž se dovídáme jen mimochodem, hlavně z příloh, třebaže sociologický aspekt je nezanedbatelnou součástí Popovičovy praxeologie.

Vzhledem k výše uvedenému práci sice doporučuji k obhajobě, ovšem hodnotím ji pouze jako „dobrou“.

V Bruselu dne 6. 9. 2017

PhDr. Jaroslav Špirk, Ph.D.

